

مدیریت به معنای عام و مدیریت نوین روستایی به معنای خاص؛ از ارکان اصلی و لاینفک توسعه روستایی است. چرا که فقدان مدیریت صحیح و کارآمد در روستاها؛ موجب عدم تحقق توسعه روستایی خواهد شد.

مدیریت روستایی در ایران، طی چند دهه اخیر در ابعاد مختلف، یکی از مهمترین و حساس ترین معضلات و چالش های برنامه ریزان و متخصصین امر بوده است. این چالش ها را می توان در مواردی همچون عدم تبیین مبانی تئوریک، فقدان مدیریت کارآمد روستایی، فقدان منابع مالی پایدار، کم رنگ بودن مشارکت مردم محلی، وضعیت آموزش منابع انسانی، عدم دسترسی به تجهیزات و ابزارها جستجو نمود که زمینه ساز مسائل و مشکلات متعددی در ابعاد مختلف گردیده است. بنابراین لزوم توجه به مدیریت روستایی با توجه به تئوری های جدید مدیریتی و مختص نواحی روستایی گیلان و با در نظر گرفتن استعدادها و ظرفیت های جغرافیایی خاص مناطق؛ ضرورت بیشتری دارد. این پژوهش به منظور بررسی و آسیب شناسی مدیریت نوین روستایی به روش توصیفی - تحلیلی انجام شده است. بدین منظور، روش های مختلف مدیریت نواحی روستایی از آغاز تاکنون مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفت و راهبردهایی جهت تحقق توسعه روستایی در ناحیه مرکزی گیلان ارائه می شود. ناحیه مرکزی گیلان شامل ۶ شهرستان و ۸۷۷ روستای دارای سکنه می باشد که جامعه آماری تحقیق؛ ۶۷۰ روستای دارای مدیریت نوین روستایی است که تعداد ۱۲۰ روستا بصورت تصادفی به عنوان نمونه انتخاب گردید و به جهت تخصصی بودن متغیرهای پژوهش؛ از نظر متخصصین، کارشناسان و دست اندرکاران حوزه مدیریت نوین روستایی و روش دلفی استفاده گردید. روش جمع آوری اطلاعات بصورت اسنادی و میدانی بوده و جهت گردآوری اطلاعات؛ پرسشنامه در طیف لیکرت بین ۲۹۴ نفر شامل: ۳ عضو شورای اسلامی استان - ۶ عضو شورای اسلامی شهرستان - ۱۸ عضو شورای اسلامی بخش - ۱۲۰ عضو شورای اسلامی روستا - ۱۲۰ دهیار - ۳ کارشناس دفتر امور روستایی استانداری - ۶ کارشناس شوراها و دهیاران فرمانداری ها - ۱۸ کارشناس شوراها و دهیاران بخشداری ها توزیع گردید. تحقیق از طریق نرم افزار آماری SPSS و نقشه ها با استفاده از نرم افزار GIS و آزمون فرضیه ها با T تک نمونه ای و آزمون تفاوت میانگین ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. همچنین از نرم افزار EXCEL و Microsoft VISIO جهت ارائه نمودارها استفاده گردید. نتایج تحقیق نشان می دهد که نظام فعلی مدیریت نوین روستایی در ناحیه مورد مطالعه با آسیب هایی مواجه است. در این رابطه تعداد ۴ آسیب نهادی - مدیریتی، ۵ آسیب محیطی - اکولوژیک، ۸ آسیب کالبدی - فضائی، ۵ آسیب اقتصادی و ۶ آسیب اجتماعی - فرهنگی به عنوان مهمترین آسیبها معرفی گردید. در همین رابطه فرضیه سوم که بیانگر بیشترین آسیب مدیریت نوین روستایی در بعد اقتصادی رد گردید که طی تحقیق مشخص گردید بیشترین آسیب در بعد محیطی - اکولوژیک وجود دارد. همچنین بین میزان توفیق مدیریت نوین روستایی در توسعه روستایی با تنوع جغرافیایی مناطق، رابطه معناداری مشاهده گردید و همچنین ثابت شد در صورت بهبود مدیریت نوین روستایی می توانیم شاهد توفیقات بیشتری در توسعه روستایی در ابعاد اقتصادی، اجتماعی - فرهنگی، محیطی - اکولوژیک، کالبدی فضایی و نهادی - مدیریتی باشیم. و در پایان؛ بر اساس روش SWOT راهبردهایی جهت تحقق توسعه روستایی ارائه گردید. نتایج نشان می دهد که استراتژی توانمندسازی و ظرفیت سازی دهیاران و استراتژی سازمان دهی و بازاریابی ساختاری - نهادی و مدیریتی مدیریت نوین روستایی، بهترین راهبرد جهت تحقق توسعه پایدار روستایی در ناحیه مرکزی گیلان می باشد.

کلید واژه: مدیریت، مدیریت نوین روستایی، توسعه روستایی، ناحیه مرکزی گیلان